

Discussie Memo Pro'98 Dorpsplannen en dorpsvisies in de gemeente Barneveld

D.d. 15/3/2023

Samenvatting

Deze Memo is bedoeld om een gesprek te voeren over hoe we momenteel met de huidige en toekomstige dorpsplannen en dorpsvisies omgaan. Dit omdat de status van deze documenten niet geheel duidelijk lijkt waardoor opvolging en monitoring lastig is voor de inwoners en ook voor de raad. Er staat een nieuw Dorpenbeleid 2.0 gepland voor de 2^e helft 2023. Deze memo is dan ook een verzoek om en input voor een raadstafel met alle plaatselijke belangen van onze kernen. De ervaringen van dorpsbewoners met het dorpenbeleid kunnen vervolgens in een commissievergadering besproken worden en als input gebruikt worden voor het aankomende dorpenbeleid 2.0. Zo kunnen wij toewerken naar een eenduidige en effectieve werkwijze.

Graag bespreken we dit door middel van een raadstafel in een van de kernen, bijvoorbeeld in De Eng in Voorthuizen, in april en vervolgens in de commissie vergadering van mei a.s.

Inleiding

Het maken van dorpsplannen of dorpsvisies is in de gemeente Barneveld een manier om inwoners met elkaar een visie of plan voor hun dorp te laten maken. De status van deze plannen of visies is echter (nog steeds) niet helder en er wordt verschillend met deze documenten en hun uitvoering omgegaan. Laten we voor de inwoners en de raad helderheid scheppen en een eenduidige werkwijze afspreken.

Huidige situatie

- Momenteel kennen de kernen Stroe (2008), Zwartebroek-Terschuur (2016), De Glind (2020), Garderen (2022) dorpsplannen en Kootwijkerbroek (2014), Voorthuizen (2017), en Kootwijk (2019) een dorpsvisie¹. Voor een update, zie de bijlage.
- Er ligt dus voor alle kernen, met uitzondering voor Barneveld, een plan of visie op wat de inwoners belangrijk vinden. Deze dorpsplannen zijn gemaakt op initiatief van de bewoners en in samenwerking met en vaak gesponsord door de gemeente. Geen van deze plannen zijn ooit formeel vastgesteld door de gemeenteraad². Slechts één kern heeft formeel antwoord gekregen, wat eigenlijk een uitgangspunt van het beleid is.
- De uitvoering van de verschillende plannen lijkt erg te verschillen. Ook wordt er soms gepland en uitgesteld zonder overleg met de eigenaren, zoals bijvoorbeeld bij de uitvoering van het Plan van Aanpak voor de Groene Slinger als onderdeel van de dorpsvisie van Voorthuizen.
- In het coalitieakkoord staat over dorpsplannen en -visies het volgende:

Centrumvisies en dorpsplannen

*In de afgelopen jaren hebben we voor de centra van Barneveld en Voorthuizen samen met inwoners, ondernemers en andere betrokkenen visies gemaakt. Daarnaast werkt menig dorp in afstemming met de gemeente aan dorpsvisies c.q. dorpsplannen. Deze visies en plannen vinden wij een belangrijk instrument om samen met wijken en dorpen de leefbaarheid te versterken. Om de afspraken over de wijze van samenwerken in de dorpen vast te leggen, ontwikkelen wij in samenspraak met de dorpen **het dorpenbeleid**. Daarin willen wij het gebiedsgericht werken verder uitrollen. Elk dorp krijgt een eigen gebiedswethouder. Wij faciliteren de dorpen in het opstellen van dorpsplannen en vertalen dit in een **dorpsagenda**.*

¹ Achterveld kent ook een dorpsvisie, deze is echter voorgelegd aan de gemeente Leusden.

² Ook kennen we in de gemeente centrumvisies. Deze zijn gemaakt op initiatief van het college in samenwerking met de inwoners. Bij het ontwikkelen van de centrumvisie van Voorthuizen is - na uitdrukkelijk verzoek van Plaatselijk Belang Voorthuizen - de dorpsvisie daarbij meegenomen. Centrumvisies zijn raadstukken.

We gaan aan de slag met de uitvoering van de maatregelen uit de visies voor de centrumgebieden van Barneveld, Voorthuizen en Kootwijkerbroek om een gevarieerd aanbod aan voorzieningen te houden en de centra groener en fietsvriendelijker te maken.

We versnellen de uitvoering van groene dorpsplannen. Wij noemen met name de groene onderdelen uit de centrumvisies voor Barneveld (bijvoorbeeld Bomenplan Barneveld-Centrum) en Voorthuizen (ontwikkeling 'Groene Slinger'). Ook het Oldenbarneveldplein willen we vanuit dat oogpunt aanpakken in samenspraak met de wijk. In Voorthuizen gaan we aan de slag met de Hoofdstraat in het centrum op basis van de centrumvisie.

- Bij navraag bij de huidige wethouder Mevr. Pluimers in de raadsvergadering van 9 november 2022 verwijst zij naar de website waarin de status van alle dorpsplannen te vinden zou zijn. Dit is echter niet het geval, het enige dat via de zoekfunctie naar voren komt op deze zoektermen is het coalitie akkoord. Tevens deed zij een toezegging dat zij met een update lijstje zou komen³. Dit overzicht ontvangen wij graag alsnog, vóór het raadstafelgesprek.
- Uit gesprekken van Pro'98 met de 'eigenaren' - de Plaatselijke Belangen / Dorpsraden van de kernen - van deze plannen of visies zijn de volgende indrukken opgedaan: zij ontvangen verschillende reacties en ook de uitvoering wordt verschillend ervaren, zie de bijlage. Doorslaggevend lijkt te zijn timing, de persoonlijke contacten bij de gemeente en de aanwezigheid en tijd van een gebiedsregisseur.
- Tevens is er in 2018 een B&W besluit Dorpsplannen Nieuw Stijl geweest (B-3.21, 07-03-18). Dit beschrijft dat: *De initiatiefgroep presenteert het definitieve dorpsplan aan het college. Na deze presentatie neemt het college een schriftelijk standpunt in over de onderwerpen in het dorpsplan waarvoor een beroep op de gemeente wordt gedaan. In deze brief wordt in ieder geval aangegeven:*
 - op welke wijze en op welke termijn kleine en praktische zaken - die kunnen rekenen op de instemming van het college - zullen worden uitgevoerd;*
 - over welke onderwerpen op korte termijn een beslissing wordt genomen. Het gaat hierbij vooral om onderwerpen waarover via het college en de gemeenteraad besloten zal moeten worden bij de behandeling van de eerstvolgende Kadernota;*
 - welke onderwerpen op korte termijn geen gemeentelijke prioriteit hebben - bijvoorbeeld vanwege ontbrekende financiën of omdat daarvoor nog geen breder beleid is ontwikkeld -, maar die mogelijk op de langere termijn wel van belang kunnen zijn voor de gemeente;*
 - welke onderwerpen (vooralsnog) niet kunnen rekenen op de medewerking van de gemeente, waarbij tevens is gemotiveerd waarom dit niet het geval is.**Het dorpsplan inclusief de schriftelijke reactie van het college daarop wordt vervolgens ter bespreking aan de gemeenteraad aangeboden. Het dorpsplan inclusief reactie van het college wordt tevens op de gemeentelijke website gepubliceerd.*
- De raad is vervolgens geïnformeerd over de Bestuursopdracht Dorpenbeleid 2.0. (B-3.5, 21-04-21). De raad ontvangt een aangepaste bestuursopdracht in juli. De voorgestelde planning van het dorpenbeleid 2.0 schuift op naar de tweede helft van 2023.

³ Uit de notulen:

De heer Korevaar informeert naar de status van de dorpsplannen, waar de gemeente staat in de ontwikkeling, communicatie et cetera.

Wethouder Pluimers antwoordt dat daar waar dorpsplannen liggen en nog gelden, ze meegenomen worden. Dat is algemeen beleid, wat door het college belangrijk wordt gevonden. Het college luistert naar de inwoners, naar wat in hun plannen staat en gaat daarover in gesprek. De communicatie is daarvan een belangrijk onderdeel. Daar waar nieuwe dorpsplannen worden ontwikkeld, hebben de gebiedsregisseurs een helpende rol als het gaat om de communicatie.

De heer Korevaar vraagt of de wethouder de raad zou willen voorzien van een overzicht met de dorpsplannen en de daaraan verbonden data van oplevering et cetera. Dan heeft de raad weer even grip op de actuele situatie.

Wethouder Pluimers meent dat een overzicht niet een al te groot probleem moet zijn, zij zal dit laten nagaan. Dorpsplannen zijn over het algemeen te vinden op internet.

Gewenste situatie

Eenduidige behandeling van de dorpsplannen en -visies door de gemeente en deze te verankeren in het Dorpenbeleid 2.0. Deze eenduidige behandeling is inmiddels beschreven in bovenstaand besluit. Het lijkt ons wenselijk dat de inwoners van alle kernen die hun tijd en energie steken in het maken van de toekomstplannen op deze wijze worden beantwoord en dat elke kern een gebiedsregisseur heeft waar ze mee kunnen schakelen voor de uitvoering van het dorpsplan / de dorpsvisie en deze te vertalen in een (formele) gebiedsagenda zodat er (over)zicht komt en blijft op de uitvoering.

Discussiepunten raadstafel gesprek:

- Wat is de ervaring met de werkwijze rondom uitvoering van de dorpsplannen en dorpsvisies in de verschillende kernden?
- Hoe zouden de plaatselijk belangen de werkwijze willen (input voor het Dorpenbeleid 2.0)?
- Wat zijn de succesfactoren voor het volledig uitvoeren van een dorpsplan/visie?
- Zijn er voor alle kernen nu gebiedsregisseurs en worden er overal gebiedsagenda's gemaakt? Zo nee, wat is de oorzaak en welke andere aanpak is er dan per dorp?

Discussiepunten commissie Bestuur:

- Wat is de huidige werkwijze vanuit het college op de uitvoering van de dorpsplannen/visies en wat is de rol van de raad daarin?
- Waarom worden dorpsplannen/visies gestimuleerd door de gemeente maar blijkt de uitvoering lastig?
- Hoe worden de dorpsplannen en dorpsvisies meegenomen bij het huidige proces voor de gemeentelijke Omgevingsvisie?
- Wat is de rol van de gebiedswethouder in deze processen van dorpsplannen?
- Kan de voortgang van de plannen opgenomen worden in de tussenrapportages?
- Hoe verhouden de plannen van de provincie zich met de dorpsplannen / visies?
- Wat is er gebeurd met de aanbevelingen van het onderzoek naar Participatie in Barneveld van 2019? Een stand van zaken ontvangen wij graag van het college vóór het raadstafelgesprek.

Bronnen:

- <https://www.barneveldsekrant.nl/lokaal/lokaal/37151/dorpsplannen-serieuzer-nemen-393431>
- [Aan de slag met het groener maken van Voorthuizen - Barneveld \(nieuws.nl\)](#)
- [BK 'Maak vaart met groener Voorthuizen' \(lokaal-belang.com\)](#)
- Participatie in Barneveld - een onderzoek naar 4 trajecten. drs. Martha van der Meer, juni 2019.
- B-3.21 Besluit B&W inzake Werkwijze m.b.t. dorpsplannen 13 feb 2018
- Contouren Dorpenbeleid

Bijlage overzicht kernen:

Stroe - dorpsplan (2010)

- steeds wel wat bijgewerkt
- aantal zaken gaan goed, anderen traag (bv. industrieterrein)
- gebiedsregisseur lijkt geen tijd te hebben voor Stroe afgelopen 2 jaar, er komt een nieuwe?
- plan is overhandigd, er is gevraagd om schriftelijke reactie, merkten dat zaken niet meegenomen in beleidsplan werden. Plaatselijk Belang Stroe zit er daarom zelf steeds achteraan.

Kootwijkerbroek - dorpsvisie 2025 (2015)

- Plaatselijk Belang Kootwijkerbroek is tegelijk wijkplatform.
- Deze is toentertijd overhandigd aan de desbetreffende wethouder Aart de Kruif. Daar weinig respons op, geen schriftelijke reactie. Daarna praktischere aanpak ontwikkeld. Gebruiken het wel als kader /visie bij vraagstukken.
- In 2021 heeft de visie een update gekregen d.m.v. Buurtpeil waar inwoners van Kootwijkerbroek ideeën aan konden leveren voor het dorp. Gemeente heeft daarbij geholpen, niet verder aangeboden want meer een actieplan, ook geen formele reactie. Komt een dorpsagenda, maar ze willen ook flexibiliteit houden.
- Hier zijn een aantal werkgroepen op thema's uit voortgekomen waarmee aan de slag is gegaan o.a. op het gebied van het buitengebied/ wonen/leefbaarheid en verkeer.
- Uitvoering samen met gebiedsregisseur of soms rechtstreeks vanuit ambtenaren of de wethouder wordt uitgenodigd. Voorheen meestal direct schakelen vanuit wijkplatform vorm. Nu soms veel lagen / schakelen. Tot nu toe best goed opgepakt maar resultaat is er nog niet altijd (bv Sporthal).
- Op 18 april staat een bespreking van de dorpsagenda met Plaatselijk Belang en Ondernemersvereniging Kootwijkerbroek met de gemeenteraad op de planning.

Terschuur / Zwartebroek - dorpsplan (2016)

- gepresenteerd in commissievergadering
- toelichting gegeven in de Belleman aan college
- geen schriftelijke reactie van college
- er zijn werkgroepen om het dorpsplan meer handen & voeten te geven, samen met aantal ambtenaren. Bv. punten rondom verkeersveiligheid in gemeentelijk verkeersplan terecht gekomen.
- Momenteel wordt het dorpsplan herzien door Plaatselijk Belang Zwartebroek/Terschuur d.m.v. participatief traject, meeste punten zijn gerealiseerd of niet mogelijk gebleken.
- De gebiedsregisseur is bezig om formele gebiedsagenda te maken waarbij dorpsplan input is. Samenwerking is goed, ook vanuit Plaatselijk Belang Terschuur / Zwartebroek met ambtenaren.
- Zouden dorpsplan graag nog wat formele status zien hebben, maar met gebiedsagenda komen ze een heel eind.

Voorthuizen - dorpsvisie (2017)

- gepresenteerd in commissie vergadering
- geen schriftelijke reactie op de Dorpsvisie
- Voor het eerste thema's, Groen, ligt er een Plan van Aanpak (Definitie en mogelijke aanpak Groene Slinger Voorthuizen, Bomenkaart, september 2019) en er is een Tussenrapportage (Deelgebieden Groene Slinger, september 2019/november 2020). Er lijkt weinig voortgang en PBV heeft een brief geschreven aan het college hierover.
- Voor het tweede thema 'Jeugd' is er een voorzet gedaan met een werkgroep kinderen voor een speelplek in Voorthuizen. Dit is besproken met de beleidsmedewerker Spelen maar dit kon niet meegenomen worden was de boodschap.
- Voor het derde thema 'Centrum' heeft de gemeente initiatief genomen i.s.m. Plaatselijk Belang en de Ondernemersvereniging. Hier is de Centrumvisie uit voortgekomen en vastgesteld door de raad in

2021. Voorbereidingskrediet is opgenomen in de begroting, vanuit afdeling Verkeer is een Memo geschreven over mogelijke tegenstellingen vanuit het verkeersonderzoek - deze tegenstelling wordt bestreden door Plaatselijk Belang Voorthuizen en de Ondernemersvereniging.

- Dorpsvisie wordt gebruikt als kader / visie.
- Plaatselijk Belang Voorthuizen kent de nieuwe gebiedsregisseur inmiddels goed hoewel zijn taak/rol niet helemaal duidelijk is.

Kootwijk - dorpsvisie (2019)

- Kootwijk Vooruit heeft dorpontwikkelplan/visie ontwikkeld dat gepresenteerd is aan de gemeente
- Er is een schriftelijke reactie van het college op de dorpsvisie met duiding wat er wel/niet kan plus advies om bv. met de ambtenaren te werken.
- De ervaring van Kootwijk Vooruit is dat hier niet veel van terecht komt. Contact met de gebiedsregisseur is goed, maar die heeft het behoorlijk druk. Ook leeft het gevoel dat de ambtenaren de dorpsplannen er niet bij pakken als zij beheren of ontwikkelen.
- Er zijn 6 ideeën concreet uitgewerkt in opdrachten, inwoners kunnen zich hier voor aanmelden.
- Met de gebiedsregisseur wordt er nu gewerkt aan het opstellen van een gebiedsagenda.
- Kootwijk Vooruit heeft een advies organisatie in de arm genomen om hen te helpen verder te gaan, met name voor het bestuur en rondom de samenwerking met de gemeente. Het idee is naar een soort convenant toe te werken.

De Glind - dorpsplan 2020-2030 (2020)

- Het Dorpsplan dat nu voorligt is de opvolger van het Dorpsplan dat eerder was opgesteld.
- Het Dorpsplan bestrijkt de periode 2020 – 2030; als er reden is het plan tussentijds aan te passen of aan te vullen, zal dat in overleg met alle betrokkenen worden besproken.
- Het Dorpsplan van De Glind is bekend bij de gemeente, maar – hoofdzakelijk vanwege corona – niet formeel overhandigd. Er is geen schriftelijke reactie geweest vanuit het college.
- Er is goed contact met de gebiedsregisseur.
- Het contact met de gebiedswethouder moet nog worden gelegd (na de wisseling na de gemeenteraadsverkiezingen en wethouderwisselingen)
- Vanuit de Glind is er niet de indruk dat er bij de planvorming rekening gehouden wordt met de wensen van de bewoners die in het Dorpsplan zijn neergelegd.
- Er lijkt een neiging te zijn vanuit bestuurlijk Barneveld om eerst contact te leggen met de 'zorgpartijen' in het dorp. De Belangenvereniging (en de bewoners van De Glind) hechten aan een goede samenwerking met de zorgpartijen, maar het dorp wil graag gezien worden als gewoon dorp en niet als zorgdorp. De wens vanuit de belangenvereniging is echter dat eerst met de bewoners gesproken moet worden en dan de niet-bewoners / zorgpartijen.
- In contacten met de gemeente wordt regelmatig (zo niet altijd) verwezen naar het Dorpsplan als bron voor het kennismaken van de wensen van de inwoners.

Garderen - dorpsplan (2022)

- geen schriftelijke reactie van college
- wethouder is uitgenodigd bij terugkoppeling aan bewoners
- afgelopen week is er gestart met de gebiedswethouder en gebiedsregisseur.
- Er wordt nu gekeken hoe we samen met de gemeente dit handen en voeten kunnen gaan geven.
- Er is ook een begin gemaakt voor de dorpsagenda.

Achterveld / Stoutenburg - dorpsvisie 2035 (2022)

- alleen het oostelijke buitengebied van Achterveld valt onder de gemeente Barneveld
- aangeboden aan de wethouder Leusden en de gemeenteraad Leusden ter informatie, niet aan college of raad van Barneveld
- gemaakt door de Dorpsraad met inwoners, Team Dorpsvisie en Door Achterveld Voor Achterveld
- geen schriftelijke reactie van Leusden
- nu aan het starten hoe nu verder in gesprek met ambtenaren, over het algemeen goede samenwerking / uitvoering
- Er liggen wensen op het gebied van een wandel- of klompenpad vanuit Mastenbroek II naar de Klettersteeg en het goed op elkaar aansluiten van wandelroutes/klompenpaden en een goede OV-verbinding van en naar Achterveld.

Barneveld - geen dorpsplan

- Plaatselijk Belang Barneveld is geen ledenvereniging maar een stichting die zich hard maakt voor ontwikkeling van het dorp.
- Er is geen dorpsplan gemaakt, de stichting ijvert ervoor dat Barneveld groener wordt, dat Barneveld zijn/haar dorpse karakter behoudt, dat cultuur/historische waarden behouden blijven. De stichting opereert daarbij vaak op de achtergrond om zaken te verwezenlijken, en zo nodig wordt er steun gezocht bij de gemeente en/of politiek.